

Nya Ellenabben/Ellenabben 2, Aspö, Karlskrona

I drift från 1972 till 2000.

En hydrauliskt manövrerad lucka i skogen är eldledningsplatsens enda yttre tecken.

Full utrustad för 30 dagars självförsörjning

Batteriets mätstation "Ögat". I bakgrunden Drottningkärs fästning.

Ellenabben 2 (Nya Ellenabben) på Aspö i Karlskrona är ett så kallat seriebatteri. Under åren 1960 till 1975 byggdes totalt 30 batterier av denna typ, med 7,5 cm kanoner, längs Sveriges kuster. Ellenabben 2 är det enda av dessa som föreslås för bevarande.

Ellenabben var en av de senast byggda, den så kallade serie III, och var kärnvapensäker. Ett batteri av denna typ bestod av en eldledningsplats, tre pjäser, två skenpjäser och en mätstation. De fyra förstnämnda är tre till fyra våningar höga konstruktioner av stål och betong infästa med fjädrar i ett 15 meter sprängt schakt och sedan övertäckta av "naturmark". Teknologien var världsunik. Satellitnavigering och målsökande robotar gjorde de fasta anläggningarna till lätta mål. Seriebatterierna avvecklades år 2000.

Nulägesbeskrivning

Anläggningen förvaltas idag av FORTV. De delar av anläggningen som ägs av staten är statligt byggnadsminne (SBM) enligt regeringsbeslut 2003-09-25. Enligt regeringsbeslutet skall ytterligare skyddsföreskrifter och skyddsområde fastställas av regeringen utifrån ett förnyat förslag från RAÄ som innebär fullständigt bevarande av eldledningsplatsen (vid skolan), pjäs 1 (vid Ellenabbens fort); mätstationen ska bevaras till det yttre. Alla dessa anläggningar ligger på statlig mark. (Pjäs 2 och 3 destruerades under pågående utredning.)

Aspö är utpekad i utredningen "Försvar i förvar" och ligger i anslutning till världsarvet "Örlogsstaden Karlskrona".

Inget eftersatt underhåll finns. Om anläggningen ska visas krävs vissa praktiska anordningar samt översyn av vägar för bättre fysisk tillgänglighet.

Levandegörande

SFV bedömer att anläggningen har stor lämplighet för levandegörande. Anläggningen ansluter till världsarvet Örlogsstaden Karlskrona och ingår därmed i en helhetsmiljö. Hela Aspö sammantagen åskådliggör på ett koncentrerat och åskådligt sätt den svenska befästningskonstens historia från stormaktstidens 1600-tal till kalla kriget 1980-tal.

Ellenabben 2 har, till skillnad från många andra anläggningar, nästan allt material kvar på platsen vilket är av stort pedagogiskt värde.

Kommunen har varit drivande i Aspös besöksnärringsfrågor. Anläggningen utgör del i Marinmuseums och Karlskrona kommuns besöksmål. Viss serviceinfrastruktur finns. Närheten till ett flertal andra anläggningar av intresse förstärker levandegörandepotentialen.

Kostnader

Kostnader för att bevara							Kostnader för att levandegöra					Intäkter
Engångskostnader				Årliga kostnader för drift- och underhåll			Engångskostnader		Årliga kostnader för drift- och underhåll			Intäkter
Startkostnad Före överföring tkr	Militär utrustning tkr	Startkostnad Efter överföring tkr	Eftersatt underhåll tkr	Militär utrustning tkr/år	Drift tkr/år	Underhåll bygg och installationer tkr/år	Militär utrustning tkr	Investeringar bygg och installationer tkr	Militär utrustning tkr/år	Drift tkr/år	Underhåll bygg och installationer tkr/år	Intäkter tkr/år
300	85	565	0	27	200	69	0	155	0	20	4	0
Summa: 950				296			155		24			0